

OWEN, LEWIS ('y Barwn Owen'; bu farw 1555), swyddog gwladol

Enw: Lewis Owen
Dyddiad marw: 1555
Plentyn: John Lewis Owen
Plentyn: Hugh Lewis Owen
Plentyn: Griffith Owen
Plentyn: Edward Owen
Plentyn: Robert Owen
Rhiant: Owen ap Hywel ap Llywelyn
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: swyddog gwladol
Maes gweithgaredd: Cyfraith; Gwasanaethau Cyhoeddus a Chymdeithasol, Gweinyddiaeth Sifil
Awdur: Robert Thomas Jenkins

Mab i Owen ap Hywel ap Llywelyn, o'r Llwyn, Dolgellau. Dan Harri VIII penodwyd ef yn ddirprwy-siambrlen Gwynedd, ac yn ' farwn ' (h.y. yn farnwr) yn nhrysorlys Caernarfon; bu'n siryf Meirion yn 1545-6 a 1554-5, ac yn aelod seneddol drosti yn 1547, 1553, a 1554; preswyliai yng Nghwrt Plas-yn-dre, Dolgellau. Yn ei swydd fel siryf, aeth ati i ddifodi ' Gwyliaid Cochion Mawddwy '; dialwyd arno am hynny gan ei ladd, 12 Hydref 1555, yn y fan a elwir hyd heddiw'n ' Lliidiart y Barwn,' ger Mallwyd.

Bu'n briod ddwywaith, ac o'i briodas gyntaf yr hanoedd nifer anarferol fawr o uchelwyr diweddarach Meirion, y coffeir amryw ohonynt yn y gwaith hwn; gweler **J. E. Griffith**, *Pedigrees*, 363. O'r mab hynaf, JOHN OWEN o'r Llwyn, y tarddodd cainc Bronclydwr (gweler **Hugh Owen**, 1639 - 1700). Gellid meddwl mai o'r ail fab, HUGH LEWIS OWEN o Gae'r-berllan, Dolgellau, cyfreithiwr, yr hanoedd teulu Tan-y-gadair (gweler **Henry Owen**, 1716 - 1795), ond ni ddangosir hynny gan **Griffith**, a byddai'n annoeth bod yn bendant. Y trydydd mab, EDWARD OWEN o'r Hengwrt (**Griffith**, op. cit., 201), oedd taid yr hynafiaethydd **Robert Vaughan**, a hynaif teuluoedd diweddarach **Hengwrt a Nannau**. Priododd y pedwerydd mab, **GRIFFITH OWEN** (o Dalybont, Llanegryn), ag aeres **Peniarth** (**Griffith**, op. cit., 323); deil rhai mai mab hynaf hwn, Lewis Owen, oedd ' **Lewis Owen yr ysbïwr** ', a phe profid hynny (ond siglog yw'r dystiolaeth) fe fyddai'r 'ysbïwr' yn daid i'r Annibynnwr enwog o Fronclydwr, oblegid Susan, ferch Lewis Owen o Dalybont, oedd mam ' **Apostol y Gogledd** ' - fe welir bod teuluoedd Bronclydwr a Thalybont, ill dau'n hanfod o'r ' Barwn Owen,' wedi ymbriodi. Mab arall i **Griffith Owen** oedd Henry Owen, tad y diwinydd enwog **John Owen**, 1616 - 1683. Pumed mab y ' Barwn Owen ' oedd ROBERT OWEN o Ddolserau (Dolgellau), gweler **Griffith**, op. cit., 363, taid y Crynwr **Robert Owen**, a hendaid y Crynwr **Griffith Owen**.

Awdur

Yr Athro Emeritus Robert Thomas Jenkins, (1881 - 1969)

Ffynonellau

History of the Princes, the Lords Marcher, and the Ancient Nobility of Powys Fadog, vi, 409-10, 464

Oxford Dictionary of National Biography

J. E. Griffith, *Pedigrees of Anglesey and Carnarvonshire Families* (1914)

Darllen Pellach

Mair Bradwen, *The history of Baron Owen: with a genealogy of his ancestors and descendants*(Pontypridd 1896)

Erthygl Wicipedia: Lewys ab Owain

Dolenni Ychwanegol

Wikidata: [Q6537243](#)

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n tudalen codi arian am ragor o wybodaeth.

Preifatrwydd a Chwciis
Hawlfraint
Y Prosiect
Cymorth
Cysylltu

LGC
NLW

LLYFRGEL
THE NATION

Yn eiddo gan
Llywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government